

Концепция за енергийна бедност – необходимост, функции и дефиниция

Контактна информация за проекта:

info@sheerenov.eu
www.sheerenov.eu
София 1504,
България,
ул. „Кракра“ № 18
+359 2 426 27 59

Дефинирането на понятието „енергийна бедност“ в България е реформа от ключово значение за бъдещите инвестиции в енергийна ефективност на жилищни сгради и насочването на безвъзмездно финансиране към най-уязвимите елементи на обществото, попадащи в тази категория.

Без ясна, конкретна и измерима дефиниция на понятието, към домакинствата, които са в най-голяма нужда от подпомагане, не могат да бъдат насочени различни национални и европейски инструменти за подкрепа. Поради тази причина, Националният план за възстановяване и устойчивост е заложил провеждането на **Реформа 3: Разработване на дефиниция и критерии за „енергийна бедност“ за домакинствата в Закона за енергетиката за целите на либерализацията на пазара и финансирането на проекти за енергийна ефективност.**

Целта на реформата е да отговори на препоръката на ЕК за нормативно регламентиране на феномена „енергийна бедност“, както и за използването на дефиницията за целите на приоритетно третиране на попадащите в обхвата на дефиницията домакинства при реализацията на мерки и проекти за повишаване на енергийната ефективност.

Изготвеното предложение на методика за определяне на енергийната бедност в рамките на проект на Института за икономически изследвания при Българската академия на науките (ИИИ при БАН) на тема „Енергийната бедност в България: измерения и фактори“ има потенциала сериозно да подпомогне процеса по изготвяне на работеща дефиниция за „енергийна бедност“ в България. На база на резултатите и препоръките от проведеното изследване са избрани индикатори за измерване на енергийната бедност и групи показатели за определянето на линия на енергийната бедност.

За целите на изготвения доклад се използва индикатора „разполагаме доход след разход за енергия“¹, предложен от ИИИ при БАН, при който се прави количествена оценка на нормативен разход за енергия на конкретното домакинство по опростена методика, и се определя индивидуален „праг на енергийна бедност“, при който:

*„Енергийно беден е потребител (лице или домакинство²), който при действащите цени на енергийните услуги (ток, парно, газ) **поради своя доход, възраст, трудов, семеен и/или здравен статус попада под официалната линия на бедност след разходите си, свързани с разумно потребление на енергийни услуги в дома си, необходими за извършването на различни нетърговски, битови дейности, за осигуряване на нормативно установени стандарти за отопление в отопляемата част от жилищата, осветление, ползване на различни домакински и други уреди за готвене, осветление, охлаждане, топла вода, развлечение, обмен на информация и пр., които са необходими за задоволяването на съответните основни потребности.**“*

Първоначалното изследване от ИИИ при БАН препоръчва **4 групи показатели** за определянето на линия на енергийна бедност с горепосочения индикатор, а именно:

- 1** нетен общ доход на домакинство;
- 2** количество енергия на домакинство за отопление, със следните компоненти – базово количество енергия, коефициенти за режим на отопление, климатична зона, вид сграда, вид отоплителна система и вид предприети енергоефективни мерки;
- 3** количество енергия на домакинство за електроуреди и подгряване на топла вода;
- 4** цена на енергия на домакинство.

Ролята на проекта **SHEERenov** в този стратегически процес е свързан с пилотно тестване на предложената методика, с цел да се допълни липсващата част – а именно – предложение за нормативен разход на енергия чрез конкретизиране/обобщаване и изчисляване на предложените по-горе групи показатели (т.2-4).

¹ ИИИ на БАН. 2022. Енергийната бедност в България:

Дефиниране и политики. Презентация. DOI: 10.13140/RG.2.2.12947.55841

² В оригиналното предложение на БАН се ползва термина „семејство“

Проект **SHEERenov** разработва предложение за **изцяло нова и функционална Методика за оценка на индивидуалните потребности от енергия на домакинствата**, която е съществен елемент от предложената Методика за определяне на енергийно бедни домакинства на БАН. С негова помощ са разработени и предложенията за определяне на индивидуални доходни критерии, както и автоматични механизми на корекция на доходните критерии за по-висока справедливост и обхващане на работещи бедни на минимална работна заплата и пенсионери на минимална пенсия.

Приносът на проект SHEERenov за цялостно разработване на частта за определяне на разхода на енергия, е както следва:

- Промяна в метода на изчисление на базова енергия за отопление – от нормативно количество за 3 вида площ (40, 65 и 80 кв.м.) към изчисление на база необходима енергия за цялото жилище измерена в кВтч на квадратен метър за година за реалната/отопляема площ на съответното жилище;
- Отделяне на елемент за охлаждане като самостоятелен компонент за оценка на количеството необходима енергия;
- Обвързване на компонента за количество енергия за подгряване на топла вода за битови нужди с площта на жилището и с броя членове на домакинството, постигайки адекватни стандарти;
- Отделяне на компонента за енергия за електроуреди в самостоятелна част, обвързана само с площта на жилището;
- Определяне на конкретни стойности на коефициенти (индекси) за изменения в потребностите от енергия, породени от различия в климата, вида на сградата, на стените на жилището, на вътрешна и външна изолация, на дограма, на вида отопление;
- Уточнения по начините на определяне на цени на енергийните ресурси за всеки компонент, вкл. особености при потребители на централно отопление, на електрическа енергия и на дърва в многофамилни сгради в града;
- Предоставяне на вариации при индексирането с възможности за включване или изключване на дадени индекси в отделните компоненти, както и алтернативни методи на изчисление на дадени компоненти. Анализ на предимствата и недостатъците на алтернативните варианти.

Този документ е част от 15 бр. информационни бюлетини, разработвани в рамките на проект SHEERenov, с цел да запознаят гражданите и другите заинтересовани страни с постигнати резултати по проекта и информация, идентифицирана като ключова в процеса на постигането на енергийна ефективност в дома. Всички информационни бюлетини се публикуват в сайта (www.sheerenov.eu) и фейсбук страницата на проекта ([SHEERenov | Facebook](#)).